

Утримання та догляд за тваринами у живому куточку!

Зміст:

Хом'як золотистий

Піщанка полуденна

Морська свинка

Пацюк лабораторний

Кролик декоративний

Морські свинки, піщанки, хом'яки, папуги, перепела, канарки, черепахи, акваріумні риби, шпорцеві жаби і навіть равлики створили невеликий острівцець живої природи на Шосткинській міській станції юних натуралістів. Ці маленькі живі істоти є джерелом великої насолоди не лише для дітей, але і дорослих. Адже сучасній людині не вистачає спілкування з дивовижним світом живої природи. Крім того, вони є чудовими антистресорами, здатними умиритворити та пом'якшити навіть дуже пригнічений стан. У дитини турбота про безпомічну істоту формує в характері відповідальність і розуміння, що тварина – не іграшка, вона потребує сумлінного догляду.

Для комфортного перебування усіх мешканців куточка живої природи обладнані зручні та досить місткі помешкання. Так, для утримання черепах і гризунів використовуються скляні великі акваріуми, в яких розміщують будиночки і "меблі" (різноманітні гілки, корчаки для сточування зубів і пересування, брили каміння піщаника), на дно кладуть суху несмолянисту тирсу чи пісок (для сухопутних черепах); для декоративних птахів – вольєри, металеві та дерев'яні клітки з гніздами, для рибок і шпорцевих жаб – акваріуми з освітленням, системами фільтрації, термометрами та декоративним обладнанням.

Догляд за маленькими мешканцями куточка живої природи здійснюють педагоги та вихованці зоологічних гуртків. Під час практичних занять гуртківці не лише знайомляться з характерами, особливостями поведінки та умовами утримання тварин, а й вчать правильно годувати та доглядати за ними. Масову заготовку рослинних кормів здійснюють учнівські бригади під час літньої еколого-польової практики, однак свіжу траву кульбаби, злаків, молочаю та конюшини вихованці починають збирати вже ранньою весною, оскільки овочі в цей період містять мало вітамінів. Допмагають також жителі міста та району, для яких Шосткинська міська станція юних натуралістів останнім часом набуває статусу цікавого екскурсійного об'єкту. Вони приносять насіння, зерно, овочі – головний раціон для більшості тварин куточка.

Маленькі довірливі створіння не залишають жодного відвідувача закладу байдужим, особливо дитячу аудиторію. Звичайно, вигляд милого, чарівного звірятка сам по собі приносить естетичну насолоду. Однак тактильний контакт з твариною – можливість його погладити й потримати у руках – робить спілкування з ним більш цінним і глибоким. Тому діти, доглядаючи за пухнастими чотириногими мешканцями, в першу чергу, намагаються їх приручити. Особливо в цьому розумінні гризуни дуже благодатні істоти. Не випадково, що морські свинки та сірійські хом'яки користуються найбільшою популярністю серед юних натуралістів, оскільки, вже перебуваючи в дорослому стані, вони не намагаються кусатися, навіть якщо їх спеціально ніхто не приручав.

В силу цих же причин з сотні птахів, звірів та інших диких тварин прописку в куточку живої природи станції юних натуралістів отримала лише невелика їх кількість. Починаючи знайомитись з конкретними представниками "зоопарку" закладу, поговоримо спочатку про ссавців, а саме: про гризунів.

Хом'як золотистий (сірійський)

ССАВЦІ

Тип: Хребетні (Vertebrata)

Клас: Ссавці (Mamalia)

Підклас: Справжні звірі (Theria)

Ряд Гризуни: (Rodentia)

(Mesocricetus auratus)

Родина: Хом'якові (Cricetidae)

Підродина: Хом'якові (Cricetinae)

Рід: Середні хом'ячки (Mesocricetus)

Батьківщина: Сирія

Ці спокійні й доброзичливі гризуни є нащадками однієї єдиної самки передньоазіатського хом'яка, яку було знайдено в 1930 році в Сирії разом з дитинчатами. Кількох вдалось перевезти до Англії, де вони успішно почали розмножуватись. При розведенні були отримані різні форми цього виду: довгохутряна, атласна, хвиляста; а також різне забарвлення хутра: біле, руде, кремове, чорне, чорно-біле тощо.

Утримувати хом'яків можна у металевих клітках розмірами 50 x 30 x 30 см або в акваріумах достатньо великих розмірів (літрів на 50), закритих зверху сітчастою кришкою. Помешкання облаштовують будиночком та різноманітними "меблями", а саме: драбинками, корчаками, біговим колесом, щоб хом'ячок мав можливість постійно рухатись і розвиватись, уникаючи таким чином ожиріння.

В клітці у хом'яка завжди повинні бути як зернові (овес, ячмінь, пшениця), так і соковиті корма (морква, капуста, яблука, листя кульбаби та конюшини). Води не потребують, оскільки необхідну вологу гризуни отримують з овочів і фруктів. Раз на тиждень слід давати творог, яйце або нежирне варене м'ясо.

Хом'яки – поодинокі тварини, тому навіть якщо самку і самця вдалось успішно поєднати, бійки між ними можуть виникнути пізніше, коли самка збереться народжувати дитинчат. Тому самця на цей період краще відсадити, а мати якнайменше турбувати. Розмножуються

хом'яки 2-3 рази на рік, статева зрілість настає у 2-х місячному віці, вагітність триває 2 тижні. В одному приплоді буває від 5 до 12 малят, які швидко ростуть і за 3-4 тижні стають самостійними. Їх можна відсаджувати від матері і займатись прирученням. Тривалість життя хом'яка становить від 2 до 6 років.

Піщанка полуденна

(Meriones meridianus)

Родина: Хом'якові (Cricetidae)

Підродина: Піщанкові (Gerbillinae)

Рід: Малі піщанки (Meriones)

Батьківщина: пустелі, напівпустелі Азії

За виглядом і розмірами піщанки нагадують дрібних пацюків, але мають вкритий хутром хвіст з добре розвиненою китицею на кінці. Це колоніальні денні дуже рухливі й активні тварини.

Тому найкраще помешкання для пари цих звірків – столітровий скляний акваріум, на дно якого кладуть товстий шар тирси, а зверху закривають щільною кришкою з міцної сітки. У якості будинку ставлять керамічнийквітковий горщик з відбитим краєм. Щоб піщанкам було що гризти, дають кілька обрізків товстих гілок.

Харчовий раціон включає зернові і соковиті корма, однак обов'язково слід додавати свіжі гілки дерев та кущів з листям або бруньками.

Самка народжує кілька разів на рік, приносячи від 1 до 8 голих і сліпих дитинчат.

До людини піщанка звикає легко і швидко. Якщо регулярно займатись її прирученням, прекрасні результати забезпечені.

Морська свинка

(Cavia culteri)

Родина: Свинкові (Caviidae)

Рід: Cavia

Батьківщина: Південна Америка

Ці мирні гризуни були одомашнені мешканцями Перу задовго до відкриття Америки, а в Європу їх завезли більше 400 років назад. Тому раніше їх називали "заморськими". До них ставились як до забавних заморських тваринок. Звідси, мабуть, і виникла їх перша назва "заморські", однак з часом її скоротили і свинок охрестили морськими. Існує кілька порід і кольорових форм свинок. Їх розрізняють за хутряним покривом – короткохутряних, розетчастих і довгохутряних, або ангорських. Від коричнево-бурої висхідної форми свинки були виведені білі, чорні, золотисті, блакитні, горностаєві, двокольорові і трикольорові звірки. Морські свинки – невимогливі тварини. Утримують їх у великих акваріумах або клітках (50 x 100 см), будиночок ставити не-обов'язково, оскільки цей гризун – дуже довірлива і товариська тварина. Навіть без укриття свинка відчуває себе досить комфортно. На дно помешкання крім тирси кладуть і сіно, але не для влаштування гнізда, а для їжі. Годують тварину рослинною їжею, при цьому з весни овочі слід поступово замінювати травою, однак в літній період все одно продовжують давати сіно. Вологий корм обов'язково витирають або висушують.

Морські свинки досягають статевої зрілості у 3-х місячному віці, але спарювати їх краще з 6-ти місячного віку. Вагітність триває трохи більше двох місяців, а дитинчат у однієї самки може бути два-три, зрідка до п'яти. Малюки з'являються вже зрячими і вкритими хутром. На другий-третій день вони вже самі починають їсти траву або овочі. Однак мати продовжує годувати малечу молоком ще два-три тижні.

Морські свинки дуже доброзичливі й практично не кусаються. Тривалість життя їх становить 8-10 років, а тому вона буде надійним чотириногим другом протягом кількох років.

Пацюк лабораторний

(Rattus norvegicus)

Родина: Мишині (Muridae)

Підродина: Миші (Murinae)

Батьківщина: Східна Азія

Родоначальниками звичайних ручних пацюків були руді азійські пацюки. В Європу вони вперше попали на торгових судах у 18 столітті. Зараз селекціонерами виведені різні форми цих тварин: атласні, хвилясті, безхвості і навіть голі пацюки.

Якщо тримати пацюка одного, і у нього не буде іншого компаньйона, крім людини, він стає абсолютно ручним. Треба лише частіше брати його на руки, пестити і давати з рук смачний корм.

Тримати пацюка слід у великому скляному акваріумі, щільно закриваючи металічною сіткою. На дно насипають тирсу і ставлять фанерний будиночок, в якому б тваринка могла ховатися і відпочивати. Крім того помешкання облаштовують драбинками, поличками, корчаками.

Пацюк – тварина всеїдна. Годувати її можна макаронними виробами, крупами, сирими овочами і фруктами, м'ясом, яйцями, молочними продуктами. Ні в якому разі не можна давати пацюку солоне, гостре чи жирне.

При гарному утриманні тварина може прожити доволі довго: до 8 років.

Декоративний кролик

Батьківщина декоративного кролика Південна і Середня Європа. Приручили кролів понад 8 тис. років тому.

Статева зрілість у самок настає у віці 3-4 місяців, а у самців – 6-8 місяців, але парують самок не раніше 5-6 місячного віку. Вагітність триває 28-32 дні. Залежно від породи кролиця народжує 6-16 кроленят. Щороку від однієї самки можна одержати 40 кроленят.

Утримання і догляд за декоративними кроликами в квартирних умовах. Для того, щоб утримувати цих тваринок в домашніх умовах, й зокрема квартирах, необхідно придбати в зоомагазині спеціальні клітки з площею підлоги 70 x 80 см та висотою 50-60 см, щоб тваринка могла не тільки легко переміщуватись, але і сідати на задні лапи. В клітці розміщують поїлку, кормушку, туалетний лоток і спальний будиночок 35 см завширшки, 30 висотою і з вхідним отвором діаметром 15 см. У якості підстилки краще за все використовувати тирсу й стружку, які добре поглинають сечу.

При правильному утриманні в домашніх умовах декоративні кролики живуть 10-12 років. Вони з великим задоволенням бігають по квартирі, однак потрібно бути досить уважними: тваринки дуже швидко обгризають меблі, шпалери і навіть перегризають електричні проводи.

В перший день життя в нових умовах кролика слід залишити одного. Спочатку він буде тіснився в кутку, але потім, відчувши себе в безпеці, почне обслідувати свій новий дім. Перші дні життя кроликів не виймають з клітки, оскільки він може злякатись, а також уникати сильного шуму. Підходити до тварини слід обережно, тихо говорячи. З часом підопічні звикають до свого нового приміщення і хазяїна.

Краще за все утримувати кроликів при температурі від 10 до 20°C. Кролики чутливі до високих температур, при температурі вище 25°C без нічного її зниження вони погано себе почувають, що проявляється у зниженні апетиту та спразі. Їм потрібне свіже повітря, але протяги для них небезпечні. Занадто сухе повітря, яке буває в холодну пору року в квартирі біля батарей централізованого опалення, може призвести до подразнення дихальних шляхів.

Вільний рух по квартирі та як привчити до чистоплотності. Вільний рух по квартирі позитивно впливає на здоров'я тварин, оскільки чим більше вони рухаються, тим здоровіше себе почувають. Однак в даному випадку домашнього улюбленця слід привчати до чистоплотності, тобто до туалетних лотків. Спочатку лоток ставлять в клітку на те місце, де тварина найчастіше випорожнюється, а потім в кутку кімнати. Можливо, що вони можуть шукати і інше місце для туалету, тоді потрібно ставити переносний лоток, з безумовно достатньою ємністю. В якості підстилки для туалету краще підходять тирса і стружка, що замінюються щоденно. Використання наповнювачів для туалетів кішок може бути проблематичним, оскільки кролики можуть його гризти.

При довготривалому вільному утриманню кролика, яке однак не рекомендується, у нього повинно бути місце для відпочинку, де він буде відчувати себе у безпеці і з якого у нього може бути гарний огляд приміщення.

Краще за все, щоб кролики спочатку самі повертались назад до клітки, ловити їх не треба. Пізніше він буде забігати в клітку за покликом, особливо якщо перед ним тримати щось смачне. Кролика можна буде брати лише після приручення й відносити до клітки.

Утримання на балконі. В домашніх умовах кроликів можна утримувати також і на балконі. Тривале утримання їх на балконі чи веранді можливе. При цьому чим більше відкритий балкон, тим більший буде вольєр для тварини, який роблять із дерева і який має з однієї сторони двері з дрібної решітки для пропускання достатньої кількості світла і повітря. Дошки повинні бути чистими, без шкідливих комах та кліщів і щільно прилягати одна до одної, щоб в клітці не було протягу. Щоб під час обнюхування, гризіння, лизання або шкрябання стін тварина не поранилась, дошки повинні бути гладенько обстругані. У вольєр можна добудувати відділення поруч або вище. Ліпше за все, щоб кожне відділення мало власні двері.

Правильна годівля. Кролики – рослиноїдні тварини. Органи травлення в них пристосовані до перетравлення великої кількості грубих кормів. Перетерта і зволожена слиною їжа, в якій під впливом ферментів крохмаль перетворився у цукор, потрапляє до шлунку. У тонкому (довжиною 3-4 м) і товстому (1,5 м) кишечнику білки та вуглеводи розщеплюються далі. Клітковина в основному перетравлюється в сліпій кишці, яка в кроля в 10 разів більша, ніж шлунок. Якщо згодовувати кролям недоброякісний корм, в ній відбуваються процеси, що можуть призвести до захворювання і загибелі тварин.

Кролики залюбки їдять сіно, зелену траву, овочі, фрукти, овес та готову їжу, яка є у продажу у зоомагазинах. При цьому у них завжди повинен бути доступ до свіжої води. В раціон харчування входить: трава та ботва буряків, моркви (при цьому трава не повинна бути мокрою); сухий білий або чорний хліб; яблука, груші; овочі (буряк, морква, капуста); сіно; сушка з фруктів; зернові культури (овес, пшениця, кукурудза тощо).

Як в літній, так і в зимовий період кроликам необхідно класти тонкі стовбури дерев, які вони із задоволенням будуть обгризати. Вони повинні харчуватися багатою на поживні речовини їжею. Значну частину доби і навіть ніч, тварини харчуються. Для оптимального процесу травлення в їх раціон слід постійно додавати сіно.

Сіно: їжа і підстилка

Сіно краще давати в кормушці, в яку тваринка може заплигнути і тоді кал та сеча не попадуть в їжу. Для цього на неї встановлюється відкидна дерев'яна кришка. Якщо сіно використовується як підстилка, кормушка не потрібна.

Зелений корм

Влітку в раціоні кролика повинна бути достатня кількість зеленого корму: мішанка трави і трав'янистих рослин, особливо кульбаби, подорожнику, деревію, конюшини, а також люцерни до цвітіння. Даний корм повинен згодуватись в мінімальних кількостях.

Ранньою весною поступово починають давати зелень. Краще за все змішувати невелику кількість зеленого корму з сіном. Якщо зелений корм є недостатньо чистим, його миють. У разі відсутності достатньої кількості зеленого корму взимку та влітку, кролику можна згодувати різні види мішанок, але при цьому слід пам'ятати, що їх надмірна кількість може викликати диспепсію.

Капуста, буряк

У капусти, наприклад кольорової, кольрабі, брюссельської, згодують не тільки качани, а також підніжку і листки. Білокачанну і савойську капусту дають тільки в малих кількостях, оскільки від неї у кроликів буває метеоризм. Краще за все підходить браунколь з високим вмістом вітаміну С. Улюбленою їжею кроликів є картопля, морква, кормовий та звичайний буряк.

Увага!

В зеленій їжі не повинно бути добрив. Для корму не підходять рослини, що ростуть при дорозі та в промислових зонах.

Правильний догляд. Кролики з нормальною довжиною хутра, а також коротко хутрянні не потребують особливого догляду за хутром. У довго хутрянних хутро може плутатись і збиватися, тому їх розчісують. Якщо хутро неможливо розчесати, його обережно зрізують. Ангорських кроликів стрижуть 4 рази на рік, залишаючи хутро довжиною біля 1 см. У дорослих кроликів кігті часто відростають достатньо довгі. Їх слід підстригати, для чого використовують звичайні манікюрні ножиці. У кроликів зі світлими кігтями легко помітна частина кігтя, що забезпечується кров'ю. треба так вкоротити кігті на кілька міліметрів нижче цієї зони, щоб її контур по косій лінії відповідав контуру краю даної зони у нормального, необрізаного кігтя. У разі темних кігтів не слід обрізати більшу частину кігтя, а наступну обрізку кігтя проводять через кілька тижнів.